

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la respingerea recursului declarat de Societatea pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău”,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău” împotriva Institutului de Proiectări Tehnologice „IPTEH” SA cu privire la încasarea datoriei, penalității, compensarea cheltuielilor de judecată și

la acțiunea reconvențională înaintată de Institutul de Proiectări Tehnologice ”IPTEH” SA împotriva Societății pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău” cu privire la anularea facturilor, obligarea excluderii sumelor și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 06 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău,

*(Dosarul nr. 2rc-69/24
NR. PIGD 2-22157863-01-2rc-06092024)*

Cererea de apel restituită în conformitate cu art. 369 alin. (1) din Codul de procedură civilă, din motiv că a fost depusă în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen. Instanța de apel nu are dreptul să efectueze ex officio repunere în termen a apelului în lipsa unei cereri

Judecătoria Chișinău, sediul Centru, jud. N. Mămăligă
Curtea de Apel Chișinău, jud. R. Pulbere, M. Anton, D. Dulghieru

23 octombrie 2024
Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău”,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Mariana Ursachi,

Oxana Parfeni, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 28 octombrie 2022, SA „Apă-Canal Chișinău” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Institutului de Proiectări Tehnologice „IPTEH” SA cu privire la încasarea datoriei, penalității, compensarea cheltuielilor de judecată (f. d. 3-8).

2. La 30 noiembrie 2022, Institutul de Proiectări Tehnologice ”IPTEH” SA, reprezentat de avocatul Victor Furtună a depus cerere reconvențională împotriva Societății pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău” cu privire la anularea facturilor, obligarea excluderii sumelor și compensarea cheltuielilor de judecată (f. d. 87-96).

3. Prin hotărârea din 11 aprilie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă SA „Apă-Canal Chișinău” împotriva Institutului de Proiectări Tehnologice „IPTEH” SA cu privire la încasarea datoriei, cu titlu de plăți suplimentare calculate pentru depășirea CMA a poluanților în apele uzate evacuate de către consumatorul non-casnic în mărime de 33 140,62 de lei, penalității în mărime de 19 905,70 de lei și compensarea cheltuielilor de judecată. A fost admisă acțiunea reconvențională înaintată de Institutul de Proiectări Tehnologice „IPTEH” SA. S-a anulat factura fiscală seria AAL nr.2786773 din 31 martie 2021 în sumă de 4 664,59 de lei, factura fiscală seria AAL nr.6939154 din 30 aprilie 2021 în sumă de 4 758 de lei, factura fiscală seria AAL nr.6948124 din 31 mai 2021 în sumă de 3 149,94 de lei, factura fiscală seria AAC nr.0420874 din 30 iunie 2021 în sumă de 4 128,43 de lei, factura fiscală seria AAM nr.1418131 din 30 iulie 2021 în sumă de 699,48 de lei, factura fiscală seria AAM nr.7962392 din 30 septembrie 2021 în sumă de 2 537,24 de lei, factura fiscală seria AAM nr.7973055 din 29 octombrie 2021 în sumă de 7 988,78 de lei, factura fiscală seria AAN nr.3810222 din 30 noiembrie 2021 în sumă de 5 214,16 de lei, emise de SA „Apă-Canal

Chișinău”, cu titlu de plăți suplimentare calculate pentru depășirea CMA a poluanților în apele uzate evacuate de către consumatorul noncasnic Institutul de Proiectări Tehnologice „IPTEH” SA. S-a obligat SA „Apă-Canal Chișinău” să excludă din contul abonatului Institutul de Proiectări Tehnologice „IPTEH” SA sumele calculate cu titlu de plăți suplimentare calculate pentru depășirea CMA a poluanților în apele uzate evacuate de către consumatorul noncasnic în sumă totală de 33 140,62 de lei. S-a încasat din contul SA „Apă-Canal Chișinău” în beneficiul Institutului de Proiectări Tehnologice „IPTEH” SA, cheltuielile de judecată în sumă de 6 994,21 de lei suportate pentru achitarea taxei de stat la depunerea acțiunii (f. d. 182-183).

4. La 16 mai 2024, SA „Apă-Canal Chișinău” a declarat apel împotriva hotărârii din 11 aprilie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii reconvenționale înaintată de Institutul de Proiectări Tehnologice „IPTEH” SA și admiterii integrale a cererii de chemare în judecată depuse de SA „Apă-Canal Chișinău” (f. d. 188-189).

5. Prin încheierea din 06 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău a fost restituită cererea de apel depusă de SA „Apă-Canal Chișinău” împotriva hotărârii din 11 aprilie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depusă în afara termenului legal, iar apelanta nu solicită repunerea în termen și s-a remis apelantei SA „Apă-Canal Chișinău” cererea de apel cu toate documentele anexate (f. d. 197-200).

6. La 23 august 2024, SA „Apă-Canal Chișinău” a declarat recurs împotriva încheierii din 06 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a încheierii instanței de apel, cu restituirea cauzei pentru examinare în ordine de apel, la etapa primirii cererii de apel nemotivate și acordării apelantei a unui termen pentru lichidarea neajunsurilor (f. d. 203-207).

7. În motivarea recursului, a invocat că a luat cunoștință cu dispozitivul hotărârii din 11 aprilie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, la 16 mai 2024, zi în care acesta a fost înregistrat în cancelaria instituției și adus la cunoștința conducerii SA „Apă-Canal Chișinău”, după care, în aceeași zi a

fost depusă realizarea acțiunii de înaintare a apelului nemotivat pe marginea dispozitivului hotărârii instanței de fond.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

8. Art. 425 din Codul de procedură civilă stipulează:

Termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

9. Art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă:

(3) Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

10. Art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă:

Instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept: a) să respingă recursul și să mențină încheierea;

11. Art. 110 din Codul de procedură civilă:

Termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

12. Art. 113 din Codul de procedură civilă:

Dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

13. Art. 362 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă:

(1) Termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

(3) Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

14. Art. 111 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă:

(1) Actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească.

(3) Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

15. Art. 116 alin. (1), (3), (4) din Codul de procedură civilă:

(1) Persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

(3) La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

(4) Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

16. Art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă:

(1) Instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă:

b) apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen;

17. Art. 56 alin. (3) din Codul de procedură civilă:

(3) Participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

18. Art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

(1) Participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

MOTIVAREA INSTANȚEI

19. Cu referire la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 425 din Codul de procedură civilă, indicat la pct. 8 și a depus în termen recursul, or, copia încheierii din 06 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată recurentei SA „Apă-Canal Chișinău”, la 30 iulie 2024, prin intermediul oficiului poștal (f. d. 201), însă lipsesc date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurentă, iar cererea de recurs a fost depusă la 23 august 2024 (f. d. 203-207).

20. Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din considerentele ce succed.

21. Completul de judecată stabilește că instanța de fond a examinat cauza civilă în procedură contencioasă generală, potrivit normelor prevăzute Codul de procedură civilă.

22. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că, în condițiile speței respective, termenul de declarare a apelului este de 30 zile, de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

23. Dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 11 aprilie 2024, fiind public pe portalul instanțelor judecătorești la 12 aprilie 2024.

24. În situația în care dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 11 aprilie 2024, în temeiul art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, enunțat la pct. 14 al prezentei încheieri, termenul de contestare cu apel a început a curge din ziua imediat următoare zilei de pronunțare a dispozitivului hotărârii judecătorești, adică începând cu data de 12 aprilie 2024 și a expirat la data de 11 mai 2024 (zi de sâmbătă).

25. Dat fiind faptul că data de 11 mai 2024 a fost zi de sâmbătă, data de 12 mai 2024 – zi de duminică, Paștele Blajinilor, 13 mai – zi de luni, a două zi de Paștele Blajinilor, prin urmare zile nelucrătoare, în conformitate cu prevederile art. 112 alin. (2) din Codul de procedură civilă, ultima zi pentru depunere a cererii de apel se constată a fi 14 mai 2024 (zi de marți), ca următoarea zi lucrătoare.

26. În context, instanța de apel justificat a reținut că SA „Apă-Canal Chișinău” a declarat apelul la 16 mai 2023 (zi de joi), cu depășirea termenului de 30 de zile, în afara termenului legal.

27. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție nu poate reține alegațiile SA „Apă-Canal Chișinău”, precum că cu dispozitivul hotărârii din 11 aprilie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a luat cunoștință la 16 mai 2024, or materialele cauzei civile atestă că, reprezentantul SA „Apă-Canal Chișinău”, Ion Motînga a recepționat dispozitivul hotărârii judecătorești, contra semnătură la 11 aprilie 2024, potrivit recipisei (f. d.184), în ziua emiterii acestuia.

28. În acest sens, art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, enunțat la pct. 13 al prezentei încheieri, într-o manieră certă și clară corelează termenul de 30 de zile de contestare cu data pronunțării dispozitivului hotărârii.

29. Mai mult, potrivit proceselor-verbale ale ședințelor de judecată din 25 martie 2024 și 11 aprilie 2024 se atestă că reprezentantul SA „Apă-Canal Chișinău”, Ion Motînga, împuternicit în baza extrasului din ordin nr.926-p⁷⁵ din 14 august 2023 și a procurii nr.01-13014 din 11 septembrie 2023, valabilă pe un termen de 1 an (f. d. 158-159) a fost prezent la ședințele de judecată în care s-a examinat fondul cauzei și, respectiv, la pronunțare.

30. Totodată, la depunerea cererii de apel împotriva hotărârii din 11 aprilie 2024 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, apelanta nu a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului.

31. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție subliniază că repunerea în termen pentru declararea apelului putea fi soluționată de către instanța de apel doar în condițiile în care apelanta SA „Apă-Canal Chișinău”, ar fi formulat o cerere de repunere în termen cu prezentarea probelor pertinente și admisibile în justificarea acestei omisiuni, ceea ce la caz lipsește.

32. Prin urmare, instanța de apel corect a reținut că SA „Apă-Canal Chișinău”, nu a solicitat repunerea în termenul pentru declararea apelului, în temeiul art. 116 din Codul de procedură civilă. Or, instanța de apel nu are dreptul să efectueze ex officio repunere în termen a apelului, în lipsa unei astfel de cereri formulate de către apelant în condițiile art.116 din Codul de procedură civilă, enunțat la pct.15 al prezentei încheieri.

33. Completul de judecată remarcă că prin impunerea unor termene limită în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

34. Completul de judecată accentuează că legiuitorul, prin stabilirea unui termen de declarare a apelului, a urmărit: asigurarea celerității procesului civil în întregime, în special luându-se în considerare și fazele facultative ale procesului civil, cum ar fi executarea silită, apelul; stimularea persoanelor care dispun de dreptul la apel de a-l valorifica într-un termen prevăzut de lege; asigurarea stabilității raporturilor juridice constatate prin hotărârea primei instanțe, întrucât acestea nu pot să rămână până la infinit sub amenințarea pronunțării unei noi soluții; oferirea participanților la proces a unei perioade suficiente de a lua cunoștință de materialele dosarului și de a formula motivarea cererii de apel.

35. Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, relevat și în jurisprudența CEDO, precum și dreptul la un recurs efectiv garantat de art.13 din Convenție, circumstanțele relatate denotă că recurenta și-a neglijat dreptul de valorificare a drepturilor procedurale în sensul și termenul stabilit de legiuitor.

36. Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea din 06 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural, iar argumentele invocate în recurs sunt lipsite de substanță, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a respinge recursul și a menține încheierea recurată.

37. Ținând cont de cele expuse *supra* și în temeiul art. 424 alin. (2), 427 lit. a), 428 din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Respinge cererea de recurs depusă de Societatea pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău”.

Menține încheierea din 06 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău” împotriva Institutului de Proiectări Tehnologice „IPTEH” SA cu privire la încasarea datoriei, penalității, compensarea cheltuielilor de judecată și la acțiunea reconvențională înaintată de Institutul de Proiectări Tehnologice ”IPTEH” SA împotriva Societății pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău” cu privire la anularea facturilor, obligarea excluderii sumelor și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Mariana Ursachi

Oxana Parfeni